

2025 йил 29 январь, 20-сон

www.yuz.uz

yuz.uznews

yuz_official

ЖАРАЁН

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

МАҲАЛЛАДА ҲАВФСИЗ МУХИТ ЯРАТИШ

МАНЗИЛЛИ ЧОРА-ТАДБИРЛАР ВА ИЛМИЙ ЁНДАШУВЛАР ОРҚАЛИ ОСОЙИШТАЛИККА ЭРИШАМИЗ

Мирзаюсуп РУСТАМБОЕВ,
Жамоат ҳавфсизлиги университети бошлиғи,
юридик фанлар доктори, профессор

Давлатчилик тарихимизда жамоавий ҳёт тарзи ва яқин ижтимоий муносабатларнинг ноёб институти хисобланган маҳалла кишиларнинг иттифоқ ва ахил бўйиб яшайдиган маскани, урф-одат ва анъаналар ўчиги сифатида қадрланади. Буюк мутафаккир Алишер Навоий маҳалла мисолида одамлар ўртасида биродарлик, меҳр-оқибат, устоз-шогирдлик каби инсоний фазилатлар камол топишга ургу берни, ҳамжиҳатлик ви бирдамлик анъаналари айнан маҳаллада шаклланishi, у ерда яшовчи аҳоли ўзаро қон-қариндош, кўни-кўшини бўлгани боис, ҳеч качон ёлғизланиб қолмаслигини ўтиради.

Кейинги йилларда маҳалла тизими тубдан ислоҳ қилиниб, “Обод маҳалла”, “Обод қишлоқ”, “Хавфсиз маҳалла”, “Менинг маҳалла”, “Жинотдан ҳоли маҳалла”, “Хавфсиз хонадан”, “Хавфсиз ҳориҷ” каби тушунча ва амалий лойиҳалар ҳар бир хонадонига этиб борди, бу борада тизими ислолотлар амалга оширилмоқда.

Биргина 2024 йилда шаҳар ва туманларда “Маҳалла бюджети” тизими ишлан бошлагани, “Обод қишлоқ” ва “Обод маҳалла” дастурлар учун давлат бирюзидаги катта маблаб ажратилгани, ҳар 5 та маҳаллага битта маҳалла ҳуқуқ-тартиб москани намунивий лойиҳа асосида ташкил этилган соҳадаги муҳим ислолотлардан бирориди.

Шу билан бирга, маҳаллаларни турли ёт унсурлар, айниқса, ҳуқуқбузарликлардан холи ҳудудга айлантириш энг устувор вазифа сифатига колмокда.

Президентимизнинг жорий йил 3 январдаги “2025 йилда республика маҳаллаларида ҳавфсиз мухитни яратни ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш тизими самародорлигини янада ошириш бўйича чора-тадбирлар тўғрисидаги” қарорни юртимизда тинчлик ва осойишталикини таъминлашинг мутлако янги механизмларни жорий этиш, ҳуқуқбузарликларни олдини олиш тизими самародорлигини янада ошириш бўйича чора-тадбирларни тўғрисидаги, дебди ва бу орқали мамлакатда тинчлик ва ҳавфсизлик таъминланганинни айтади.

Маҳалла тизими қанчалик таомиллашса,

хизмати бошлиқларига ва ички ишлар орнандириши, ҳуқуқбузарликларни ўринбосларига 2025 йилда криминоген вазият оғир маҳаллаларномма-ном биринтирилади.

Боиси, бугунги таҳлилини на хавф-хатарлар ортиб бораётган бир шароитда маҳаллаларда ҳавфсиз мухит яратишнинг ташилий профилактик асосларини замон талабларига мослаштириш, содир этилаётган конунгузлишларнинг туб илдизларига этиб бориш ва барвакт олдини олиш зарурати тобора ортиб бормоқда.

Соҳибқиён Амир Темур даврида ҳам шаҳар, туман ва маҳаллаларнинг хавфсиз мухит таъминланиси, ҳалқ тинчлиги ва осойишталикини оширишга ўтилган. Жумлаждан, Амир Темур бобомиз “Шаҳарларда ва шаҳар маҳаллаларида маҳсус одам қўйдирдим, улар ҳалкнинг ва аскарларнинг ҳавфсизлиги устида иш олиб борарди. Мен экиган майдонлар ва фуқароларнинг ҳавфсизлиги учун маҳсус соқишик жорий қўйдирдим”, дебди ва бу орқали мамлакатда тинчлик ва ҳавфсизлик таъминланганинни айтади.

Маҳалла тизими қанчалик таомиллашса, кўйроқ шарт-шароит яратиласи, имконият ва имтиёзлар тизими тартибга солинса, бу ерда яшайдиган аҳолининг фаронволиги отради, шукронлик хисс бир неча карга кўпайди.

Шу жиҳатдан ҳам юртимизда айнан маҳалла тизимиға ётибор қаратилаёттани бекиз борарди. Мен экиган майдонлар ва фуқароларнинг ҳавфсизлиги учун маҳсус соқишик жорий қўйдирдим”, дебди ва бу орқали мамлакатда тинчлик ва ҳавфсизлик таъминланганинни айтади.

Маҳалла тизими қанчалик таомиллашса,

тадбирлар кўрилиб, бир неча муҳим йўналишида манзилли ишлар бажарилади.

Биринчидан, масбул идора ва мусассасалар учун 2025 йилда ҳар бир маҳалла ҳуқуқбузарликларнинг барвакт олдини олиш устувор вазифа сифатида белgilanib, ишланаётган механизмлари жорий этилади.

Бунда 2024 йилда жиноят содир этилган маҳаллалар кесимида чораклик манзилли чора-тадбирларни белgilanag ҳолда “маҳалла — туман — вилоят” даражасидаги ижро-си учун масбул раҳбарларни биринтириши, иммий-амалий ёндашувлар асосида ҳуқуқбузарликларнинг асл омилларини анилаш, маҳалла ишлизилинг олдини олишга таъсир килаётган асосий омилларни назарда тутган ҳолда ҳуқуқбузарликларнинг барвакт олдини олиш бўйича манзилли ишларни ишлаб чиқишига мансизлишга шахсий масъуллиги ҳамда мағнафатдорлигини оширади.

Тўртнинчидан, жойларга чиққан ҳолда асл ҳолатни ўрганиши, ҳар бир маҳаллалар алоҳида ёндашувлар асосида чора-тадбирларни амалга ошириш ҳам муҳим ташаббусидир. Бунда маҳаллалардаги криминоген вазиятга таъсир килаётган асосий омилларни назарда тутган ҳолда ҳуқуқбузарликларнинг барвакт олдини олиш бўйича манзилли ишларни ишлаб чиқишига мансизлишга шахсий масъуллиги ҳамда мағнафатдорлигини оширади.

Шунингдек, маҳалла ҳавфсиз мухит яратиш

холидаги ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ҳар бир фуқаронинг

хол

ТАЖРИБАСИ:

ФАРОВОНЛИК ОЛИБ КИРАИ

Яқин йилларга қадар тадбиркор аёл бўлишнинг ўзига яраша оғир-енгилликлари ҳақида аёлларимизда етарли даражада тушунча йўқ эди. Ҳар доим ҳам тадбиркор аёлларнинг ижобий имижи яратилимади. Ҳозир эса баъзан шундай катта режалар, ғоялар ҳақида ўйлаб қолганимда турмуш ташвишларидан ортганимга, сұхбатларимиз мавзуси энди қозон-товоқ, тақири-туқур, ялтири-юлтурлардан анча баландда эканига ишонмай, ич-ичимдан севиниб қўяман.

БЕШ-ОЛТИА ТИКУВ МАШИНАСИ, ТОР ХОНА, КЕНГ ВА ЁРУГ УМИДЛАР

Ахир бир пайтлар ўзбек аёли деганда, одамларнинг кўз ўнгидаги кўп нарсадан хабари йўқ, учок бошида куймаланиб юрадиган, ортича шовқин солмай, мол-ҳол билан кун ўтказадиган гардиброн тасаввур гавдаланарди. Йўқ, ҳозир шароит умуман бошқача. Шароит бошқача деган гапни балки ўттиз йил олдин ҳам айтишгандир, билмайман, аммо айни пайтдаги имкониятлар, енгилликлар ростдан ўзгача, ўзига хос ва кўп. Олдинда ҳали мендан фойдалан, деган қанчадан қанча қуляйклар бор. Униси йўқ экан, буниси қўйшикмиш, нега бунга ёрдам бермади, шунчаки гап экан-да, деб кимларнидир асоссиз айблаб, эринчоқлиги, ҳафсаласизлиги ва масъулият-сизлигини бирорнинг елкасига ортиб, умрини нолиш билан ўтказгандан айни чоғда бор имкониятдан юқори даражада фойдаланиш керак деб хисоблайман.

Жуда кучли интилиши бўлган аёл учун тадбиркор бўлиш осон. Лекин тадбиркорликни бошлигандан кейин ҳақиқий ишбилиармон бўлиб қолиш қийин. Катта энергия, куч талаб қиласи. Буларнинг барига бардош беролмаган тадбиркор ўз бизнесини ривожлантира олмайди. Доимий тарзда янги технологиялар, билимларни ўзлаштирумаса, глобаллашув масштабига кира олмаса, бизнесни ривожлантиришга имкон яратилмайди.

ришга имкон яратилимайди.

Бизнинг аёлларимиз жудаям иродали. Бизнес-да муваффақиятга эришган аёлларнинг қўччилигини ёлғизлар ташкил қиласди, деган гап бор. Мен буни ёқламайман. Балки бошқа жойларда чиндан шундайдир, лекин шахсан мен турмуш ўртогум ва оиласминг қўллаб-кувватлови билан ўз мақсадимга эришишда давом этяпман. Иккиси-уч йил олдин эҳтиёж туфайли тадбиркорликни бошлаган, дастлаб ўзи ҳам ишонқирамаган соддадил аёл бугун қаршингида улкан ғоялар билан туришининг асл сабаби ҳам оиласминг, яқинларим ва давлатимизнинг мени ёлғиз ташлаб қўймаганидадир. 33 миллион сўмлик кредит, беш-олтига янги тикув машинаси, торроқ хона ва кенг, ёргуцумидлар билан очилган кичик бизнес бугун юздан ортиқ хотин-қизларимизнинг иш билан тез мингчаличини замони сартиб бермоқиди.

билин таъминланишига замин яратиб бермоқда.

2020 йилга қадар ҳамма уй бекалари каби эдим. Қандайdir бизнесга эгалик қилиш мен учун эришиб бўлмас нарса, очиги, нима хоҳлашимни ҳам билмасдим. Бир куни маҳалла ва банк ходимларидан иборат жамоа гаровсиз кредит ажратилипти, Дилнавоз, Ортиқ, нимадир қилишга уриниб кўрмайсизларми, хоҳ у томорқа бўлсин, хоҳ чорвачилик, ўзларингга ва бошқаларга манфаати тегса бўлди, дея таклиф билан келди. Тикувчиликка қизиққаним учун цех очишга қарор қилдик. Шундай қилиб, кредит эвазига еттита тикув машинаси сотиб олдим, икки-уч аёлни ёнимга қўшдим. Қарасам, қанча кенг бўлмасин, уйнинг ичидаги битадиган иш эмас. Маҳалла раисига учрашиб, нимадир сўрашга қимтиниб юрадиган Дилнавозга фойибдан шижоат келдими, бир-
Г

Маҳалламизда абгор ҳолатдаги чойхона бор эди, шуни менга берсангиз, ўз ҳисобимдан таъмирлаб, вақтингчалик тикувчилик цехи сифатида фойдаланиб турман, дедим. Ҳокимимиз, барака топсин, шиддатни кесадиган бирорта ортиқча гап гапирмади, беҳижолат, иложи бўлса, бошқа қаровсиз ётган биноларни ҳам олинг, дея руҳлантириди. 2021 йил февраль ойида фаолиятимни бошладим, ҳаммасини керакли вақт, керакли жойда бошлаганим учунни, қиска вақтда фойдага кирдим. Буюртмаларга улгурмай, сурункасига ишлаган кунларимиз ҳам бўлди. Ҳарқалай ниятимиз ёруғлиги сабабми, ҳаммаси ортда қолди. Бугун биз ҳоҳлайдиган жамият, давлат барпо этишда ўз ҳиссамни қўша оляпман деб ўйлайман, мана шу фахр ҳисси эса тиним билмай ишлашимга ёрдам беради.

Биласизми, тадбиркор бўлганимдан сўнг орзула-
рим кўлами ҳам кенгайди. Аввал фақат оиласм учун
яхши бўлсин дегандим, энди шу юрга қандайдир
нафим тегиши керак деб юраман. Орзуларим эса ни-
ҳоятда кўп.

Миллий ўзликни англаш тўғрисида кўп гапири-
лади. Хўш, миллий ўзликни англаш ўзи нима? 500-
1000 йил аввал ота-боболаримиз фанда, меъморчи-
лиқда эришган ютуқлари билан фаҳрланиш ё улар
курган давлатлар улуғлиги билан мақтанишми? Бо-
шимиздаги дўппи, эгнимиздаги зарбоф тўнми? Бал-
ки ўхшаши йўқ самимиятимиздир. Ха, булар миллий
ўзликнинг қирралари. Лекин миллий ўзликни анг-
лаш хатолардан воз кечиши ҳамда туスマллаб эмас,
аниқ режа билан олдинга ҳаракатланиш, яхши ният
билингина чекланиб қолмай, оқимга қўшилишга
уриниш ҳам назаримда.

Мен мана шу янги йилнинг номига мос бўлишимиизни хоҳлайман. Халқимиз табиатни асрарни қадриятта айлантиришини истайман. Табиат, атроф-муҳитга кўпинча безътибор, баъзида ўта шафқатсиз муносабатда бўламиз. Гўё мана шу заминдан бошқа захира уйимиз бордек булғаймиз сувни, ерни, ҳавони, ҳайвонот ва наботнотни. Табиатта исён қилиб, му-каммад бўйдаймиз.

**Дилнавоз САИДОВА,
“Ортиқ-Дилнавоз” тикувчилик
корхонаси раҳбари**

ҚУЛАЙЛИКЛАР ЯРАТИЛСА, БАРЧА СОХАЛАР ГУЛАБ-ЯШНАЙДИ

Тадбиркорлик — қарыб барча сохалар локомотиви, деган гапда ҳеч бир муболаға йўқ.
Ахолини сифатли маҳсулотлар билан таъминлаш, юқори қўшилган қийматли маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, замонавий хизматлар кўрсатиш, янги иш ўринлари яратиш масалаларида асосий роль ўйнаётган ишбилиармонлик ривожланса, шубҳасиз, бошқа соҳалар ҳам гуллаб-яшчайди.

янада шижаат қўшиб юборди. Шу тарафла-
ма ўзимни, нокамтарлик бўлса-да, энг куай
вақтдаги омадли ишбилиармон деб биламан.

Бугунги кунда “Ўқтамжон Миразиз ширинликлари” МЧЖ корхонасида ўндан ортиқ турдаги ширинликлар тайёрланиб, маҳаллий бозорларга чиқарилмоқда. Корхонамизнинг йиллик ишлаб чиқариш қуввати 13,9 миллион долларни ташкил этади. Яъни қаттиқ ҳаракат қылсак, шу ҳолатида шунча даромадга чиқа олади. Ўндан ташқари, яқинда Туркияга бориб, замонавий техникаларни олиб келишни режа қиляпмиз. Табиийки, яна ишчилар оламиз. Экспорт ҳажмини кўпайтириш учун ҳаракат қиласмиз. Айни кунда экспорт ҳажми 20 фойзин ташкил этади. Корхонада

25 нафар ишчи фаолият юритади.

Президентимиз, шу жумладан, биз ҳам мана шу саноат занжири узайишини истаймиз. Қилингган ишлардан кўра ба-жарилиши зарур бўлган мақсадлар, режа-лар бисёр. Мақсадлар тўғрисида эса улар амалга ошганидан сўнг айтиш тўғри бўла-ди деб йўйлайман.

**УШБУ МАҚОЛАНИ ҚОРАҚАЛПОҚ ТИЛИДА ҲАМ
ҮКИШ УЧУН QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ!**

АМАЛГА ОШИШИ ШАРТ БҮЛГАН ОРЗУ

Давлатимиз раҳбарининг дикқат-эътиборида нега айнан ишбилиармонликни ривожлантириш туради? Тадбиркорлик фаолияти ахолининг иш билан таъминланиши, меҳнат ва иқтисодий фаоллигининг ортиши, натижада ахоли даромадлари юксалишига ўз хиссасини қўшади

Бу жарабённинг икки оқибатига эътибор қарашти лозим: бир томондан, аҳолининг моддий ва маънавий заруратларининг ортиши бўлса, иккичи томондан, уларни қондириш имкониятларининг пайдо бўлишиди. Натижака ушбу жарабёнлар аҳоли ҳаётини тубдан яхшилаш, турмуш даражасини кўтариши, фаровонлигини оширишни таъминлайди. Тадбиркорлик ва кичик бизнес ривожланиши билан унинг мазкур соҳадаги роли ижтимоий таянчи ҳисобланади. Шунингдек, тадбиркорлар доимо изланишда, юртимиздаги ва хориждаги ҳамкаслари, ҳамкорлар, шу билан бирга, турли соҳа вакиллари билан мулоқотда бўлади. Тажriba ортириади ва ўзларининг қасбий, маданий-маънавий кўнникмаларини ўстириади. Қиска қилиб айтганда, инсон қобилиятини рўёбга чиқаришга яхши имкониятлар яратишда ҳамда рағбатлантиришда тадбиркорликнинг ўрни беқиёс.

кўпая боради.

Тадбиркорларнинг маълум бир қисми оёқ-ка туриб, фаолияти янада кенгайиши сабабли улар мулқдорга айланади. Бу ҳодиса жамиятда ингича дунёқарашга эга, ҳаракатчан авлодни, тъуни тадбиркорлар, мулқдорлар тоифаси пайдо бўлишига олиб келади. Бундай қатлам мамлакатнинг иқтисодий тараққиёти асоси ҳамда

* * *

Фиждувон тажрибаси фақат шу туманда эмас, балки бутун вилоят, мамлакат миёғ-сида кенг татбиқ қилинмоқда. Аҳамияти томони, эндилиқда ҳудудларда ташкил этилган кичик саноат зоналарида маҳаллалар драйверидан келиб чиқиб, тадбиркорларга кенг имкониятлар юратилиши ҳам аҳоли бандлигини таъминлашда муҳим омил бўлмоқда.

Этиб, қишлоқ инфратузилмасини ривожланып калыпташтырып, мазкур туман азалдан иш билармонарлар маскани бўлиб келган. Сафар чоғидаги бунга кўп бора гувоҳ бўлдик. Авлоддан авлодга маънавий мерос бўлиб ўтётган гиламдўзлик, ошпазлик, ҳунармандчilik, согзарлик, кулолчилик каби ажоддларни руҳи ҳамда истеъодини ўзида жо этган касблар бугунги Бухоронинг қайноқ жа-раёнида янада мукаммаллашиб боравера-ди. Уларнинг кейинги авлодларга мероси

раҳбар

**Кўш саҳифани
“Янги Ўзбекистон” мухбири
Азизбек ЮСУПОВ тайёрлади.**

